

Мельник О.І.
*Канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
melnykolga19@gmail.com*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКІВ

Визначено роль та особливості податкової оптимізації в сучасних умовах фіскальної політики. Наведено критерії податкової оптимізації, обґрунтовано можливі напрями щодо перерозподілу податкового навантаження

Ключові слова: податки, оптимізація податків, податкове планування, податкове зобов'язання, податкові платежі

В сучасних умовах господарювання знання особливостей побудови системи оподаткування, основних видів податкових платежів та об'єктів оподаткування дозволяє сформувати ефективну податкову політику на підприємстві, оптимізувати потоки податкових платежів, підвищуючи таким чином ефективність діяльності. За цих умов особливої актуальності набувають питання раціонального застосування методів та інструментів податкової оптимізації. Податкова оптимізація передбачає правомірну й обґрунтовану діяльність платників податків щодо отримання податкової вигоди на основі застосування комплексу спеціальних методів.

В умовах різної моделі поведінки платників податків (ухилення від сплати податків, обхід податків, сплати податків без застосування спеціальних заходів із зменшення обсягів податкового зобов'язання, застосування спеціальних заходів щодо зменшення податкового навантаження) важлива роль відводиться податковому плануванню. Адже, в контексті податкової оптимізації, таке планування дозволяє зменшити суму податкових платежів шляхом застосування законодавчих норм у практичній діяльності підприємства. Податкове планування є цивілізованим засобом захисту економічного інтересу платника податків та найбільш вигідним для держави, оскільки формує у підприємців повагу до закону та сприяє покращенню фінансово-господарських результатів платника податків, розвитку його бізнесу, та як наслідок, зростанню

податкових надходжень до бюджету [1, с. 224]. Правильна організація планування дозволяє спрогнозувати майбутні податкові виплати та розробити політику щодо їх оптимізації відповідно до норм чинного законодавства і тенденцій його розвитку.

Залежно від цілей підприємства та специфіки його господарської діяльності виділяють різні підходи до встановлення критеріїв і обмежень податкової оптимізації: 1) мінімум податкових платежів протягом податкового періоду (мінімізація оподаткування); 2) мінімум податкового навантаження (співвідношення: сума податкових зобов'язань за всіма податками і зборами до доходу або прибутку підприємства); 3) забезпечення рівномірності формування податкових зобов'язань (у відповідності з наявними фінансовими ресурсами при забезпеченні запланованого рівня прибутку); 4) оперування фінансовими потоками при досягненні запланованого доходу (поділ потоків на декількох суб'єктів підприємницької діяльності); 5) максимум фінансового результату при обмеженні максимальної суми сплачених податків (або максимально допустимого приросту податкових платежів на одиницю приросту фінансового результату) [2].

В процесі оптимізації податків суб'єкти господарювання мають проаналізувати питому вагу всіх податкових платежів та визначити ті із них, які потребують оптимізації. Насамперед на сьогодні необхідно перерозподіляти податкове навантаження на користь сплати ПДВ (ПДВ – 95%, решта податків – 5%). Адже, сплата ПДВ в сучасних умовах фіскальної політики – це критерій реальності підприємства. При цьому потрібно враховувати, що з метою виключення із блокування податкових накладних, необхідними умовами можуть бути [3]: 1) обсяг постачання з урахуванням поточної податкової накладної / розрахунку коригування становить менше 500 тис. грн та керівник - посадова особа такого платника податку є особою, яка займає аналогічну посаду не більше ніж у трьох діючих платників податків; 2) загальна сума сплачених у минулому році сум єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків і зборів (крім суми ПДВ, сплаченої

при ввезенні товарів на митну територію України) платником податку та його відокремленими підрозділами, якими подано податкову накладну / розрахунок коригування на реєстрацію, становить більше 5 млн грн (ознака використовуються до 01.01.2018 р.); 3) відношення показника загальної суми сплачених за останні 12 місяців сум єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків і зборів (крім суми ПДВ, сплаченої при ввезенні товарів на митну територію України) платником податку та його відокремленими підрозділами до показника загальної суми постачання товарів/послуг на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою та ставкою 7%, за останні 12 місяців, яка зазначена платником податку в податкових накладних / розрахунках коригування, має бути більшим 0,05. Це дозволить підприємствам провести рік без відповідного контролю і моніторингу, передбаченого законодавством.

Отже, в сучасних умовах фіскальної політики, підприємства мають застосовувати раціональні підходи до оптимізації податків. Визначаючи питому вагу окремих податків і зборів у загальній сумі податкових платежів, а також критерій податкової оптимізації з урахуванням стратегічних і тактичних цілей підприємства, господарюючі суб'єкти застосовують податкове планування з метою підвищення ефективності діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ползікова Г.В. Методи та інструменти податкової оптимізації / Г.В. Ползікова // Економічний простір. – 2015. – № 93. – С. 221-229.
2. Аудит. Бухгалтерія. Аутсорсинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.buhslugi.com.ua/ua/>
3. Критерії оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних : наказ Міністерства фінансів України від 13 червня 2017 року №567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/RE30621.html.

O. Melnyk. MODERN APPROACHES TO TAX OPTIMIZATION

The role and features of tax optimization in the current conditions of fiscal policy are determined. The criteria of tax optimization are given, possible directions concerning redistribution of tax burden are grounded.

Keywords: taxes, tax optimization, tax planning, tax liability, tax payments